

Till

Allmänhetens medieombudsman

ANMÄLAN

1. Jag får som ombud för Tomas Arebo och Christer Backman, i enlighet med bifogade fullmakter (bilaga 1), härmed anmäla Dagens Industri (nedan Di) för brott mot god publicistisk sed med anledning av tidningens publiceringar av nedan redovisade artiklar angående Plana AB (nedan Plana) och dess företrädare under perioden 4 maj–17 juni 2021.

Sammanfattning av grunderna för anmälan

2. Di har i ett flertal artiklar publicerat anklagelser av innebörd att Tomas Arebo och Christer Backman ska ha varit delaktiga i ett brottsligt förfarande inom ramen för Planas verksamhet. Anklagelserna – som är osanna – saknar stöd i en sådan ingående journalistisk utredning och faktakontroll som krävs för att publicera sådana anklagelser.
3. Di har vidare – i strid med rätten till samtidigt bemötande – underlåtit att redovisa vitala delar av det som Christer Backman anfört till bemötande av kritik och anklagelser. Christer Backman har inte heller givits adekvata möjligheter att bemöta all kritik och alla anklagelser som Di publicerat. Di har även underlåtit att vidta de kontroll- och utredningsåtgärder som varit erforderliga med hänsyn till vad Christer Backman anfört till bemötande av påståendena.
4. Di har därmed utsatt Tomas Arebo och Christer Backman för en oförsvarlig publicitetsskada.

BRATT | FEINSILBER | HARLING

Publiceringarna

Bakgrund

5. Som en bakgrund till nedan publiceringar som omfattas av anmälan ska inledningsvis nämnas Di:s initiala publiceringar om Plana i december 2020.
6. Den 16 december 2020 publicerades en artikel (uppdaterad den 20 december 2020) med rubriken *"Mardrömsfacit: De misslyckas i 97 procent av fallen – pressas av stämningar"* på www.di.se (bilaga 2). Den 17 december 2020 publicerades samma artikel, men med rubriken *"Snabbväxarens usla facit – misslyckas med 97% av rekonstruktionerna"*, i Di:s tidningsutgåva (bilaga 3). Stort uppslaget på första sidan angavs följande (bilaga 4):

"HJÄLPEN SOM STJÄLPER

Många rekonstruktörer lyckas inte med att få företagen på fötter igen, visar en granskning som Kronofogden genomfört.

En av landets största aktörer har misslyckats med 97% av sina uppdrag."

7. Planas VD, Christer Backman, anges med namn både i artikeln på www.di.se och i artikeln i tidningsutgåvan. I artikeln på www.di.se även med bild.
8. Nästföljande dag den 18 december 2018 publicerades en artikel på www.di.se med rubriken *"Topprekonstruktören dömd för grovt ekobrott – vd:n 'En tillgång'"* (bilaga 5). Den 19 december 2020 publicerades samma artikel, men med rubriken *"Topprekonstruktör' dömd för ekobrott – Plana backar från kritiserade nivåer på arvoden"*, i Di:s tidningsutgåva (bilaga 6).
9. Såväl Planas VD, Christer Backman som *"topprekonstruktören"* Tomas Arebo anges med namn både i artikeln på www.di.se och i artikeln i tidningsutgåvan.
10. Det ska framhållas att flertalet av nedan artiklar innefattar hänvisningar till dessa tidigare publiceringar samt återger i samband med detta innehållet i publiceringarna (se den återkommande rutan *"Di granskar Plana"*) och i flertalet av artiklarna publicerade på www.di.se länkas även till dem.

Publicering 2021-05-04

11. Den 4 maj 2021 publicerade Di en artikel på <www.di.se> med rubriken *"Skandalrekonstruktören tömde bolaget – Make Up Store återkräver miljonarvode"* (bilaga 7). Samma artikel, men med rubriken *"Konkursbo kräver tillbaka arvode – Make Up Store anklagar rekonstruktören för att ha tömt bolaget"* publicerades i Di:s tidningsutgåva den 5 maj 2021 (bilaga 8).
12. I artikelns ingress anges bland annat att *"[s]kandalerna fortsätter kring rekonstruktören Plana som anklagas för att köra företaget i botten"*. Di hänvisar vidare till tidigare rapportering om Plana – i artikeln publicerad på <www.di.se> även genom att länka till tidigare publicerad artikel den 16 december 2021 (uppdaterad 20 december 2021) – där det framgår att Plana enligt Kronofogden har misslyckats med 97 procent av sina rekonstruktioner (se bilaga 2).
13. Vidare anges att Make Up Stores konkursförvaltare är av uppfattningen att Planas rekonstruktör genom sitt arbete i princip har *"tömt bolaget"*, att Planas mest framträdande rekonstruktör bland annat *"plockade ut arvode från företagets konton, trots att det inte fanns medel till skattebetalningar"* samt att Planas fakturor *"sköttes, såvitt hittills utrett, av rekonstruktören själv – i de flesta fall utan att Make Up Store först attesterande eller ens fick ta del av dem innan de betalades"*. På så sätt menas att Make Up Store saknat möjlighet till att i förväg förhindra betalningar till rekonstruktören. Det anges vidare att det redan maj 2019 stod klart att Make Up Store inte klarade att betala sina skatteskulder och drog på sig dröjsmålsräntor, varför Make Up Store anser att rekonstruktionen borde ha avbrutits efter tre månader.
14. Artikeln behandlar även rekonstruktionen av bolaget Boro Nordic, vars grundare och tidigare ägare anges ha reagerat på de *"vidlyftiga summorna som plockades ut från bolaget"* och citerats enligt följande.

"Skälet till att vi gick in i rekonstruktion var för att pausa amorteringarna till banken under en period. Men kostnaden för rekonstruktörens arvode var mycket större än det vi annars skulle ha amorterat."

"Plana har ett utstuderat sätt att tömma bolag på. De är smarta. Jag ryckte i nödbromsen efter två månader – då hade de ändå hunnit ta ut nästan en halv miljon kronor."

15. Di anger att Plana på eget initiativ kontaktat ägarna för Boro Nordics och Make Up Store för att sälja rekonstruktioner samt citerar Make Up Stores konkursförvaltare enligt följande:

"Vårt intryck är att Plana ägnar sig åt vad som närmast kan beskrivas som 'ambulance chasing' (amerikansk stereotyp av advokater som följer ambulanser till akuten för att skaffa sig klienter, reds. anm.)"

16. Planas vd Christer Backman – som anges med namn i artikeln och även med bild i pappersutgåvan – bemöter anklagelserna på följande sätt:

"Planas vd Christer Backman anser att längden på Make Up Stores rekonstruktion var motiverad.

'Vid tidpunkten för förläningarna tillstyrkte Skatteverket och rekonstruktören ansökningarna och tingsrätten delade deras bedömning och fann att det fanns såväl särskilda som synnerliga skäl för att låta rekonstruktionen fortsätta.', svarar han i ett mail till Di.

[...]

Christer Backman slår ifrån sig kritiken om Planas uppsökande marknadsföring.

'Vi verkar för att göra rekonstruktioner mer tillgängliga, något som ligger i linje med EU-direktivet. Vårt engagemang i de små och medelstora bolagen är mycket uppskattat hos ägarledda bolag som i normala fall kanske inte får gehör hos de traditionella advokatbyråerna.' "

Publicering 2021-05-26

17. Den 26 maj 2021 publicerade Di en artikel på <www.di.se> med rubriken "*Skandalrekonstruktören krävs på miljoner – nu sätter Skatteverket ner foten*" (bilaga 9). Artikeln uppdaterades den 30 maj 2021. Samma artikel, men med rubriken "*Ultimatum mot Plana – Skatteverket nobbar rekonstruktion om byrån medverkar*" publicerades i Di:s tidningsutgåva den 27 maj 2021 (bilaga 10).

18. Artikeln behandlar mål i vilka Plana är part. Di anger att *"trots inblandning i tio uppseendeväckande tvistemål lyckas rekonstruktionsfirman Plana, störst i landet på sin marknad, hitta nya kunder i trångmål."* Di summerar att tvisterna handlar om *"vidlyftiga arvoden, tveksam fakturering och undermåliga arbetsinsatser som rekonstruktör."*
19. Inledningsvis behandlar artikeln Elbolaget A&T som ansökt om företagskonstruktion. Di anger att den rekonstruktör som föreslås i ansökan är samma rekonstruktör som figurerat i *"sex av åtta pågående stämningar mot Plana och anklagas för att tömma bolagen han tar sig an"*. Vidare hänvisas till ett yttrande från Skatteverket som har givits in i målet, vilken beskrivs innehålla *"graverande anmärkningar"* mot både rekonstruktören och Plana som företag samt att *"bevis på bevis läggs fram till varför myndigheten vägrar rekonstruktion så länge Plana finns med i bilden"*.
20. Med hänvisning till bolaget Rosento Bygg konstaterar Di att Planas rekonstruktör *"plockade ut"* 4,2 miljoner kronor för företaget under rekonstruktionen och att beloppet var flera gånger större än det offererade arvodet på 1,2–1,7 miljoner kronor samt att rekonstruktören *"vilseledd"* företagets borgenärer *"genom att undanhålla information"* och gjort sig *"skyldig till att bolagets skulder dubblades till 107 miljoner kronor genom nya krediter"*. Vidare anges att Planas rekonstruktör underlåtit att lämna in inkomstdeklarationer för ett bolag i vilket han själv är styrelseledamot.
21. Skatteverket citeras enligt följande.
- "Därtill har Plana AB inte återbetalat arvode som tingsrätten bedömt vara oskäligt, vilket visar en respektlöshet mot både sina tidigare uppdragsgivare, dess borgenärer och att man inte följer beslut från domstolar"*.
22. Advokater och konkursförvaltare återges ha yttrat att *"Plana, och framför allt bolagets mest frontade rekonstruktör, balanserar på en hårfin gräns till ljusskygg verksamhet"* samt att Plana *"bidrar till problemen i företag"* och vidare att *"[n]är betalningar kommer in från kunder lyfter Plana ut arvode så att löner inte kan betalas"*. Di tillägger att rekonstruktören i fråga bland annat använde *"de anställdas pensionsmedel i det numera konkursade företaget Digital Vision till att arvoda sig själv – pengar som Plana sedan betalade tillbaka efter att konkursboet tillsatt en rättsutredning"*.

23. Bemötandet från Christer Backman, Planas vd – som anges med namn i artikeln och även med bild i pappersutgåvan – skrivs ut enligt följande:

”Planas vd Christer Backman kommenterar via mejl till Di: 'Skatteverkets ifrågasättande bedömer vi grundar sig på de spekulativa och ogrundade skrivelser som publicerats i Di', skriver han och konstaterar att rekonstruktionen av Elbolaget A&T redan är i gång och att det finns 'goda förutsättningar' att den lyckas.”

Publicering 2021-05-30 (nr. 1)

24. Den 30 maj 2021 publicerade Di en artikel på www.di.se med rubriken *”Plana tog 40 procent av företagets omsättning: 'Använde kontot som en plånbok'”* (bilaga 11). Samma artikel, men med rubriken *”De ska inte lura fler människor – Kent Alatalo klandrar Plana för konkursen av hans företag”* publicerades i stort uppslag i Di:s tidningsutgåva den 31 maj 2021 (bilaga 12).

25. Av artikeln framgår att företagaren Kent Alatalo håller Plana ansvariga för att hans utbildningsföretag Nikor tvingades i konkurs. Di publicerar Kent Alatalos uppgifter om (i) att Planas rekonstruktör lyfte ut arvode utan att lämna underlag, (ii) att rekonstruktören knappt utförde något arbete, samt (iii) att någon ackordsuppgörelse aldrig lämnades. Vidare citeras Kent Alatalo enligt följande:

”I princip använde [Plana] [klientmedelskontot] som en plånbok. Det kom heller inga underlag på det Plana tog ut från klientmedelskontot. Fakturaunderlagen fick jag efterlysa själv, men då var skadan redan skedd.

[...]

”Jag tror inte att vi får tillbaka pengar. Nu är bara målet att de inte ska lura fler människor. Du hamnar i en sådan jäkla loop med dem, och den är inte uppåtgående direkt. På så sätt har det varit en enormt jobbig resa.”

26. Di återger bemötandet från Planas vd Christer Backman, som namnges i artikeln, på följande sätt:

"Planas vd Christer Backman kommenterar via mejl att Nikor sannolikt var 'en av Sveriges billigaste rekonstruktioner det senaste året' – trots att den alltså inte var framgångsrik.

Vidare påstår han att Planas arvode landade på 268.000 kronor, vilket strider mot uppgifter från Nikors redovisningsbyrå.

Därtill hävdar han att rekonstruktören visst tog fram ett ackordsförslag, men att det inte skickades ut av Nikor till borgenärerna.

Han skriver:

"Ibland jobbar vi med svårt sjuka patienter, och tyvärr går inte alla att rädda."

Publicering 2021-05-30 (nr. 2)

27. Den 30 maj 2021 publicerade Di en artikel på <www.di.se> med rubriken "*Planas topprekonstruktör petas – skyller på Di: 'Ingen smickrande bild av mig'*" (bilaga 13). Samma artikel publicerades, i samma uppslag som ovan nämnd artikel "*De ska inte lura fler människor – Kent Alatalo klandrar Plana för konkursen av hans företag*", i Di:s tidningsutgåva den 31 maj 2021 (se bilaga 12). Ingressen löd enligt följande:

"Skatteverket sätter stopp för rekonstruktören Tomas Arebo och företaget Plana, som Di uppmärksammat för en rad skandaler. Såväl myndigheten som andra tunga borgenärer saknar förtroende för både Arebo och Plana, till följd av flertalet stämningar och misskötsel av uppdrag."

I artikeln på <www.di.se> anges vidare i slutet av ingressen:

"Själv skyller Tomas Arebo haveriet på Dagens industri."

28. Publiceringen innehåller en bild på Tomas Arebo, som är enligt bildtexten tagen i tingsrätten "*i samband med borgen borgenärsmötet där tunga borgenärer till Elbolaget A&T motsatte sig rekonstruktion, om den hanteras av Plana.*" Di anger vidare att "*det står nu klart att Planas*

rekonstruktör Tomas Arebo kommer att petas från sitt uppdrag att ansvara för Elbolaget A&T:s rekonstruktion” samt att ”Tomas Arebo, som dagarna före sammanträdet själv hade lämnat in ett yttrande till tingsrätten med invändningen att Skatteverkets grund är för ’allmänt hållen’, vek ned sig när borgenärerna framfört sina synpunkter”.

29. Di redogör för delar från sammanträdet och härvid framgår bland annat att Skatteverket framfört en begäran om att tingsrätten ska göra en prövning av skäligheten i Tomas Arebos arvode och att Tomas Arebo frånsade sig uppdraget som rekonstruktör samt hävdade att skälet därtill inte var Skatteverkets bevisning utan *”skriverier i Dagens industri”*. Di tillägger att Skatteverket *”fytrade av ett tungt bevisartilleri”* inför tingsrättsmötet.

30. Tomas Arebos bemötande i den aktuella publiceringen lyder enligt följande:

”Den här publiciteten ger ingen smickrande bild av varken mig eller Plana. De flesta borgenärer här har ingen möjlighet att skaffa sig en egen uppfattning av vad som är riktigt och oriktigt i det här påståendet.”

Publicering 2021-06-14 (nr. 1)

31. Den 14 juni 2021 publicerade Di en artikel på <www.di.se> med rubriken *”Jag förlorade mitt livsverk – Plana vägrade släppa Make Up Store”* (bilaga 14). Samma artikel, men med rubriken *”Han blev av med sitt livsverk – Make Up Stores grundare lyckades inte stoppa rekonstruktionen”*, publicerades i ett stort uppslag i Di:s tidningsutgåva den 15 juni 2021 (bilaga 15).

32. I ingressen anges att Plana vägrade avsluta Make Up Stores rekonstruktion trots flera uppmaningar från ägaren och enligt denne befann sig bolaget i en *”gisslansliknande situation”*. Dylika uppgifter anges åter i brödtexten med tillägget att Planas rekonstruktör *”skyllde hela tiden på att han inte hade fått uppgifter”* av Make Up Store.

33. I publiceringen framförs vidare (i) att Plana efter en kort tid hade överskridit budgeten för hela Make Up Stores rekonstruktion och att kostnaden för denna – 2,9 miljoner kronor - blev nästan sex gånger så stor som den offererade kostnaden, (ii) att bolaget saknade kontroll över sina konton då allt låg i händerna på rekonstruktören samt (iii) att Make Up Store fick

utföra det mesta av arbetet kring rekonstruktionen samtidigt som allt sparande gick till Plana före alla andra aktörer.

34. I samband med hänvisning till den artikel som publicerades på <www.di.se> den 4 maj 2021 (se bilaga 7) om att Make Up Stores konkursförvaltare kräver tillbaka 1,4 miljoner kronor av det arvode som *"rekonstruktören plockade ut"*, återges en kommentar från Make Up Stores ägare om att *"[Plana] har bara norpat pengar"* samt att bolaget hade klarat sig undan konkurs om inte Plana hade anlåtats. Di konstaterar att rekonstruktionen tog 12 månader samt att Skatteverket sa nej till det ackordsförslag som Plana hade tagit fram, varpå Make Up Store försatts i konkurs i mars 2021.

Publicering 2021-06-14 (nr. 2)

35. Den 14 juni 2021 publicerade Di en artikel på <www.di.se> med rubriken *"Planas pressade vd nekar till anklagelser – krävs på 1,4 miljoner"* (bilaga 16). Den 15 juni 2021 publicerades, i samma uppslag som ovan nämnd artikel *"Han blev av med sitt livsverk – Make Up Stores grundare lyckades inte stoppa rekonstruktionen"*, i princip samma innehåll i artikeln *"Planas vd nekar till alla anklagelser"*, i Di:s tidningsutgåva (se bilaga 15).
36. I artikeln återges (i) de uppgifter som Di tidigare publicerat om mål i vilka Plana är part, (ii) Skatteverkets uppgifter i ett av målen samt (iii) att Make Up Stores rekonstruktion sköttes av samma rekonstruktör som Skatteverket *"nyligen satte stopp för"*. I den version av artikeln som publicerades på <www.di.se> framställs rekonstruktören Tomas Arebo med namn och bild samt bildtexten *"Planas rekonstruktör Tomas Arebo som Skatteverket satte stopp för vid ett borgenärsmöte i Kalmar tingsrätt i maj"*.
37. Planas vd Christer Backman – som framträder på bild och är namngiven i båda versionerna av artikeln – återges ha bemött uppgifterna enligt följande. Make Up Store har fått mer stöd än vad som normalt ingår i en rekonstruktion och inkommit med information som Plana begärde för att kunna gå ut med ett ackordsförslag och därmed avsluta rekonstruktionen först i början av 2021. Förlängningarna av rekonstruktionen berodde på att Make Up Store består av två bolag och att dessa i annat fall skulle behöva försättas i konkurs mycket tidigare, vilket företrädaren inte önskade. I och med att det rörde sig om två bolag, med en uppskattning om att kostnaden skulle uppkomma till 500 000 kronor för vart och ett av

bolagen endast under den första tremånadersperioden, blev den slutliga kostnaden 2,9 miljoner kronor.

38. I anslutning till detta återges ett påstående från ägaren till Make Up Store om att rekonstruktören aldrig talade om två separata rekonstruktionsbudgetar och att uppgiften är en efterhandskonstruktion.

39. I den version av artikeln som publicerades på <www.di.se> får Christer Backman frågan om varför Plana inte avslutade rekonstruktionen tidigare ifall det stod klart att bolaget var konkursmässigt. Det publicerade svaret löd:

”Under rekonstruktionen, fram till den sista månaden, betalade bolaget fortlöpande sina egna kostnader. Så i det fall ett ackord hade fastställts skulle Make Up-bolagen levt vidare och kunnat betala alla borgenärer.”

Publicering 2021-06-16 (nr. 1)

40. Den 16 juni 2021 publicerade Di en artikel på <www.di.se> med rubriken *”Advokaten spår rekonstruktionsboom när stöden förvinner: ’Ta tag i problemen i tid’”* ([bilaga 17](#)). Samma artikel, i stort uppslag, publicerades i Di:s tidningsutgåva den 17 juni 2021 med rubriken *”När man valt är man fast’ – rekonstruktörer pekar på vikten av noggranna förberedelser”* ([bilaga 18](#)).

41. I den aktuella publiceringen ombeds Marcus Werner, vd för rekonstruktörsfirman 180 grader, att kommentera kostanden för Make Up Stores rekonstruktion - en kostnad som enligt Di blev sex gånger större än uppskattningen. Werners svar lyder som följer.

”Det går inte att räkna så fel. Då har man utnyttjat osäkerhetsmomentet kring kostnaderna och satt ett lågt pris för att få in uppdraget.”

42. Vidare innehåller publiceringen uttalanden från rekonstruktören Guy Lofalk, av vilka framgår att denne anser att 12 månader utgör en väldigt lång period för en rekonstruktion och att en sådan inte bör drivas vidare under förutsättning att företaget inte kan stå sina kostnader – däribland skatter – eftersom rekonstruktionen då bara är ett sätt att *”mjölka ur pengar på”*.

Publicering 2021-06-16 (nr. 2)

43. Den 16 juni 2021 publicerade Di en artikel på <www.di.se> med rubriken *"Make Up Stores konkursförvaltare punkterar Planas påståenden"* (bilaga 19). Samma artikel publicerades, i samma uppslag som ovan nämnd artikel *"När man valt är man fast' – rekonstruktörer pekar på vikten av noggranna förberedelser"*, i Di:s tidningsutgåva den 17 juni 2021 med rubriken *"Advokater slår tillbaka mot Plana"* (se bilaga 18). Christer Backman framställs på bild i tidningsutgåvan med bildtexten *"UNDER PRESS"*.
44. Den aktuella publiceringen återger innehållet ett antal av Di:s tidigare publiceringar om Plana. Därutöver innehåller publiceringen följande påståenden från konkursförvaltaren för Make Up Store: (i) Plana överskred budgeten som Christer Backman hänvisade till redan första veckorna, (ii) prisuppgiften för tre månader är irrelevant i förhållande till aktuell rekonstruktion, (iii) ackordsförslaget som Plana skickade till tingsrätten var ofullständigt och felaktigt samt (iv) Plana hade angett att Make Up Stores ställföreträdare garanterade ackordet utan ställföreträdarens medgivande.

Utveckling av grunderna för anmälan

Publiceringarnas övergripande budskap

45. Di har – som framgår ovan – under perioden 4 maj–17 juni 2021 publicerat ett omfattande antal stort uppslagna artiklar om Plana och dess främste rekonstruktör Tomas Arebos verksamhet. Publiceringarna framstår som en stort upplagd granskning av bolaget verksamhet, som inleddes redan i december 2020.
46. Artiklarna bygger på uppgifter från några företagare och konkursförvaltare. Enligt dessa uppgifter ska Planas företrädare och i synnerhet rekonstruktören Tomas Arebo ha "tömt bolag" under rekonstruktion samt "norpat" och "mjölkat ur" pengar från dessa bolag. Rekonstruktioner ska med detta syfte ha förlängts och fortsatt långt efter att det funnits några förutsättningar att lyckas. Planas företrädare ska ha ett utstuderat sätt att tömma bolag. I linje härmed ska Planas företrädare inte ha haft någon plan att lyckas med rekonstruktionsuppdrag. De ska ha orsakat konkurser som annars kunnat undvikas. Det anges

också att Plana bör förhindras att fortsätta att lura människor. Vidare återges uppgiften att Plana misslyckas med 97% av sina uppdrag.

47. Det övergripande budskapet i såväl de enskilda publiceringarna som i hela artikelserien är att Planas företrädare åtagit sig rekonstruktionsuppdragen i syfte att tömma bolagen på pengar. Ett sådant förfarande skulle innebära att man tillskansat sig stora summor pengar under falska förespeglningar om ett professionellt arbete för att få till stånd en rekonstruktion, trots att det egentliga syftet ska ha varit att tömma bolagen.
48. Ett agerande varigenom rekonstruktionsuppdrag åtas för att mjölka ut maximal ersättning utan avsikt att på ett adekvat sätt utföra uppdraget är straffbart. Fråga är i sådant fall om ett bedrägligt och djupt illojalt förfarande till skada för bolagen och deras ägare, som befinner sig i en mycket utsatt ekonomisk situation. Ett sådant förfarande utgör – beroende på omständigheterna – brott enligt 9 kap. och/eller 10 kap. brottsbalken (1962/700) (primärt rubricerat grovt bedrägeri eller grov trolöshet mot huvudman). Den övergripande innebörden i såväl de enskilda artiklarna som i hela artikelserien är således att Tomas Arebo och Christer Backman utpekas som brottsliga. Detta intryckt förstärks självfallet också ytterligare av att Di publicerat uppgifter om att Tomas Arebo 2007 dömdes för brott som begicks för närmare tjugo år sedan.
49. Huruvida Di:s läsare härvid kan ge en korrekt brottsrubricering är irrelevant. Det som är medieetiskt relevant är att läsarna självfallet uppfattar att det förfarande som beskrivs är kriminellt. Det förhållandet att anklagelserna i detta fall givits stort utrymme genom återkommande publiceringar med hänvisning till att Di har gjort en ”granskning av Plana” signalerar även att tidningen finner att uppgifterna är viktiga och värda att bli tagna på stort allvar.

Anmälarna är identifierade

50. Tomas Arebo är identifierad i Di med namn och bild som den topprekonstruktör i Plana som de allvarliga anklagelserna i allt väsentligt riktas mot. Även i de publiceringar i vilka Tomas Arebo inte är namngiven måste han – mot bakgrund av tidigare publiceringar rörande hans koppling till Planas verksamhet – betraktas som identifierbar av Di:s läsarkrets. Christer

Backman är i egenskap av vd och språkrör för bolaget klart utpekad, både med namn och bild, som delaktig i den verksamhet mot vilken anklagelserna riktar sig.

Kravet på faktastöd för att publicera uppgifter av förevarande slag

51. Tomas Arebo och Christer Backman är bestörta över de grava anklagelser som Di publicerat och tillbakavisar bestämt samtliga anklagelser. De har – liksom Planas övriga medarbetare – arbetat med stort engagemang och professionalitet för att de olika rekonstruktionsuppdragen ska lyckas. Faktureringen i de olika uppdragen av varit fullt rimlig och i enlighet med vad som avtalats.
52. Det bestrids inte att uppgifterna skulle kunna ha ett allmänintresse om de vore sanna. Kärnfrågan är därmed om Di haft erforderligt faktastöd för att publicera uppgifterna i avsaknad av en fällande dom.
53. Publicering av allvarliga brottsanklagelser mot en utpekad person kräver – som bland annat framgår i medieetiska avgöranden avseende #metoo-publiceringar – att det finns belägg för anklagelserna *även om de framställs som en redogörelse för vad andra framfört*. Detta är även väl i linje med de snävare, rättsliga ramarna avseende förtal. Förtasluppgifter lämnas genom att någon antingen själv *framställer* uppgiften eller *fortsprider* en förtasluppgift t.ex. genom att återge av andra framförda beskyllningar (Jareborg, N. m.fl., *Brotten mot person och förmögenhetsbrotten*, 2 u., Iustus, Uppsala, 2015, s. 95). Om det anses försvarligt i tryckfrihetsrättslig mening att en sådan uppgift har lämnats så måste den tryckfrihetsrättsligt ansvarige kunna visa att det vid publiceringstillfället fanns skälig grund för uppgiften.
54. När fråga är om en publicering där någon utpekas som brottslig, ställs särskilt långtgående krav på att skäliga mått och steg vidtagits av den som är ansvarig för publiceringen för att förvissa sig om uppgiftens sanning. Om en sådan publicering inte har stöd i en fällande brottmålsdom eller offentlig utredning, ställs höga krav på att otvetydigt stöd i egna mycket ingående kartläggningar och utredningar (Axberger, H.G., *Tryckfrihetens gränser*, Liber, Stockholm, 1984, s. 247 och där redovisad praxis).
55. Den nationella medieetiska regleringen ska även tolkas i ljuset av Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna (EKMR). Oskuldspresumtionen i artikel 6.2 EKMR ska enligt

Europadomstolens praxis beaktas även vid bedömning av tillåtligheten av en publicering som utpekar någon som brottslig. För att föra in en publicering där någon utpekas som brottslig krävs enligt Europadomstolens praxis som huvudregel stöd i en fällande brottmålsdom eller offentlig granskning i en officiell rapport. Om sådant stöd *inte* föreligger, ställs långtgående krav på att anklagelserna har entydigt stöd i en mycket ingående och tillförlitlig journalistisk utredning. Ett grundläggande krav är härvid att utredningen genomförs i enlighet med pressetiska regler (*Bladet Tromsö och Stensaas mot Norge* [GC], 20 maj 1999, nr. 21980/93, Reports of Judgments and Decisions 1999-III; *Savitchi mot Moldavien*, 11 oktober 2005, nr. 11039/02; *Flux mot Moldavien*, 29 juni 2009, nr. 28702/03).

56. Det förhållandet att anklagelserna givits stort utrymme genom återkommande publiceringar i Di:s granskning av Plana signalerar - som ovan berörts - att tidningen finner att uppgifterna är viktiga och värda att bli tagna på stort allvar. Något som ytterligare skärper kraven på belägg för brottsanklagelserna.
57. Medieetiken kan inte ge vidare ramar än de som följer av den rättsliga regleringen. Som bekant sträcker sig de medieetiska kraven naturligt nog längre än de rättsliga gränserna för yttrandefriheten. En rättsstridig publicering kan således inte vara medieetiskt godtagbar, medan en medieetiskt förkastlig publicering samtidigt kan vara rättsenlig.

Di saknar faktastöd för anklagelserna

58. Publiceringarna grundar sig inte på en sådan ingående journalistisk utredning som krävs för att publicera brottsanklagelser utan stöd i en fällande dom. Det är i stället fråga om svepande anklagelser från ett antal personer - varav flertalet är konkurrenter till Plana - som givits stort utrymme i en omfattande förment granskning av Plana.
59. De tvister som berörs i artikelserien är inte avgjorda och bolagets möjligheter till framgång bedöms som mycket goda. Därtill kommer att det som är föremål för prövning i dessa tvister på intet sätt motsvarar de brottsanklagelser som förmedlas i Di:s publiceringar. De pågående tvistemålen ger således inte något stöd för de grova brottsanklagelser som Di publicerat.
60. Påståendet att Plana misslyckas i nära nog samtliga rekonstruktionsuppdrag (97%) är i sig ägnat att underbygga anklagelserna om att den egentliga bakomliggande drivkraften varit

att tömma bolagen. Den som misslyckas med nära samtliga rekonstruktionsuppdrag, kan med fog misstänkas för att agera illojalt och bedrägligt i förhållande till uppdragsgivarna. Det är givetvis därför som Di fortlöpande publicerat och lyft fram denna uppgifts som är hämtad från en kartläggning som gjorts av Kronofogdemyndigheten (Kronofogdens promemoria, *Kartläggning företagsrekonstruktioner* (2020-09-09), Dnr 14574-2020). Uppgiften är emellertid felaktig.

61. Två forskare – professor i statistik Johan Lyhagen och docent i matematik Måns Thulin – har oberoende av varandra granskat Kronofogdens kartläggning (bilaga 20-21). De har härvid funnit allvarliga metodologiska brister och att några säkra slutsatser inte kan dras utifrån Kronofogdens kartläggning.
62. Kronofogdens kartläggning är därtill begränsad till att studera lönegarantier kopplade till rekonstruktioner i allmänhet och den är snävt begränsad i tid till andra halvåret 2019. Rekonstruktörer vid Plana hade under den tidsperiod som Kronofogdens kartläggning avser förordnats i totalt 23 rekonstruktioner och av dessa är 7 bolag fortfarande verksamma.
63. Plana har vidare statistik på alla rekonstruktioner för 2019 och 2020 som visar att av de 105 rekonstruktioner som Plana har varit involverad i är nästan hälften – 52 bolag – pågående rekonstruktioner eller i nuläget aktiva (bilaga 22). Ett resultat som kan sättas i relation till att cirka två tredjedelar av alla rekonstruktioner misslyckas enligt statistik från Svenskt Näringsliv.
64. Uppgiften om att Plana misslyckas i nära nog samtliga uppdrag är således grovt vilseledande och felaktig, vilket Christer Backman framhållit redan i december 2020 och vidare i januari 2021 med redovisning av det ovan anförda (bilaga 23-25).
65. Kännetecknande för DI:s inställning till fakta i förevarande fall är att tidningen vidhållit och återpublicerat uppgiften att Plana misslyckas i 97% av sina uppdrag gång på gång, trots att tidningen haft tillgång till ovan information som visar att uppgiften inte är korrekt.
66. Det kan i ljuset av det ovan anförda konstateras att Di flagrant åsidosatt grundläggande medieetiska krav på faktastöd.

Rätten till samtidigt bemötande

67. Personer som kritiseras i faktaredovisande material ska ges tillfälle att bemöta kritiken. Den angripens synpunkter ska beaktas och kan föranleda nödvändiga ytterligare kontroll- och utredningsåtgärder avseende uppgifternas tillförlitlighet.
68. Planas vd, Christer Backman, blev kontaktad av Di inför vissa av publiceringarna i maj 2021 samt december 2020 (bilaga 26-28 samt se bilaga 23). Di har underlåtit att redovisa vitala delar av det som Christer Backman anfört till bemötande av de frågor som ställts av Di.
69. Inför publiceringen den 4 maj 2021, rörande bolaget Make Up Store, anförde Christer Backman att arvodesbeloppet i ärendet avsåg såväl rekonstruktionskostnader som tilläggstjänster inom administration som bolaget avtalat om separat med anledning av dess interna personalbrist, vilket Di underlät att redovisa. Vidare underlät Di att redovisa uppgiften om att Corona-pandemin påverkade handeln negativt i synnerligen hög utsträckning, vilket föranledde att intjäningen inte kom tillräckligt snabbt för att ge ett finansierat ackordsförslag i ärendet avseende Make Up Store (se bilaga 26).
70. Inför publiceringen den 26 maj 2021 vad gäller bolaget Elbolaget A&T samt Skatteverkets yttrande, har Christer Backman anfört att Plana ska inkomma med ett yttrande med bemötande av de påståenden som Skatteverkets borgenärsombud framfört i vilket också andra ärenden som Skatteverket hänvisat till skulle klargöras (se bilaga 27). Planas inställning till Skatteverkets uppgifter har inte publicerats.
71. Inför publiceringen den 30 maj 2021, rörande bolaget Nikor, kommenterade Christer Backman utförligt (i) varför bolaget behövde mer tid innan det var möjligt att skicka ut det framtagna ackordsförslaget, (ii) varför förlängning av rekonstruktionen behövdes samt, slutligen, (iii) varför Skatteverket inte tillstyrkte ny förlängning av rekonstruktionen (se bilaga 28). Di redovisade inte någon av dessa uppgifter.
72. Därtill kommer det ovan redovisade angående Di:s underlåtenhet att korrigera det felaktiga påståendet att Påståendet att Plana misslyckas i nära nog samtliga rekonstruktionsuppdrag (se ovan p. 61-65).
73. Di kan därmed konstateras att flagrant åsidosatt grundläggande medieetiska krav genom att den kritiserades synpunkter inte beaktats.

Angående publicitetsskadan

74. De omfattande publiceringarna där Tomas Arebo och Christer Backman utpekats som brottsliga i Sveriges ledande affärstidning har varit förödande för dem. De har mötts med kraftig misstro i såväl privata som i yrkesmässiga sammanhang. Tomas Arebo och Christer Backman känner sig djupt kränkta över att bli starkt ifrågasatta av kunder, samarbetspartners, medarbetare, vänner och familj samt av att återkommande behöva tillbakavisa de felaktiga påståendena som har publicerats i Di. Christer Backman har dessutom mottagit hotfulla telefonsamtal och blivit bemött med glåpord på gatan. Situationen har resulterat i att Christer Backman har fått uppsöka vård och lider av sömnsvårigheter. Även för Tomas Arebo har de omfattande och långvariga publiceringarna inneburit en mycket stor psykisk påfrestning med oro och sömnsvårigheter.
75. Tomas Arebo och Christer Backman upplever också att deras professionella verksamhet – som under tio års tid mottagit utmärkelser – slagits i spillror genom de grundlösa anklagelser som riktats mot dem i Di:s publiceringar. Pågående och planerade samarbeten av avslutats på kundernas begäran med anledning av publiceringarna. Ett flertal medarbetare har sagt upp sig från företaget. Ett ekonomiskt bortfall har konstaterats och tidigare värdering av bolaget har kraftigt sänkts.
76. Det kan mot bakgrund av det ovan anförda konstateras att Di:s publiceringar har tillfogat Tomas Arebo och Christer Backman en synnerligen allvarlig publicitetsskada.

Stockholm den 4 augusti 2021

Percy Bratt